

מתווה הדרכה לפעילות: הבית על הגבעה

מייסדי קיבוץ לוחמי הגטאות ביום שאחרי השואה

קיבוץ לוחמי הגטאות והמוזיאון

רציונל

עם סיום מלחמת העולם השנייה, שורדי השואה החלו להפנים את מימדי האסון הנורא שחווה העם היהודי, ובתוך כך את המשמעויות האישיות של אובדן משפחה וקרובים, בית, קהילה ועם. פעילות זו שופכת אור על סיפוריהם של מייסדי קיבוץ לוחמי הגטאות, שורדי שואה, שלאחר השואה הצליחו לקום מתוך האסון. הם פעלו מתוך תחושת אובדן, ייאוש וכאב אין סופיים; כיצד יוכלו לחזור ולחיות? אך לצד זה, פעם בהם הרצון לשקם את חייהם ולהתחיל מחדש. מתוך השבר של השואה, הם יצרו קבוצה, אידיאה ומשפחה חדשה שמאוחר יותר הפכו לקיבוץ ומוזיאון. זהו גם סיפור ישראלי על עולים חדשים, שקבעו את ביתם בגליל המערבי, בינות העיר והכפר, במבט על ההווה והעתיד. סיפורם הוא מסר מעורר השראה על היכולת האנושית המופלאה להתרומם מתוך אסון, להשתקם ולבנות.

מטרות

- לחשוף את המשתתפים לסיפורם של מייסדי קיבוץ לוחמי הגטאות לאחר השואה.
- לעורר שיח רפלקטיבי לגבי התכונות וכוחות הנפש שהיו טמונים באלה ששיקמו את חייהם לאחר השואה.
- לעורר השראה ולבחון את הרלוונטיות של סיפוריהם לחיינו כיום.

בחורות צעירות בעבודת השדה. קיבוץ לוחמי הגטאות במהלך שנות החמישים.

פתיחה

עם סיום מלחמת העולם השנייה, שורדי השואה החלו לשוב מהמחנות, ממקומות המחבוא, מהלחימה ביחידות הפרטיזנים ועוד. היה זה גם הרגע שבו הם החלו להפנים את מימדי האסון הנורא שחווה העם היהודי, ובתוך כך את המשמעויות האישיות של אובדן משפחה וקרובים, בית, קהילה ועם.

בפעילות זו אנו נתמקד בקבוצה מיוחדת של שורדי שואה, שלאחר המלחמה הגיעו לארץ והקימו את קיבוץ לוחמי הגטאות ואת מוזיאון בית לוחמי הגטאות שבגליל המערבי. הם פעלו מתוך תחושת אובדן, ייאוש וכאב אין סופיים; כיצד יוכלו לחזור ולחיות? אך לצד זה, פעם בהם הרצון לשקם את חייהם ולהתחיל מחדש. מתוך השבר של השואה, הם יצרו קבוצה, אידיאה ומשפחה חדשה.

זהו גם סיפור ישראלי על עולים חדשים, בינות העיר והכפר, במבט על ההווה והעתיד. סיפורם הוא מסר מעורר השראה על היכולת האנושית המופלאה להתרומם מתוך אסון, להשתקם ולבנות.

שאלות אפשריות לדין

- 1 אלו דימויים עולים אצלכם שאתם חושבים על שורדי השואה לאחר מלחמת העולם השנייה?
- 2 עם אילו קשיים ואתגרים הם נאלצו להתמודד באותה העת?

למורה

ביום שלאחר המלחמה

בואו נתבונן יחדיו בדימוי המופיע בשקף 4 - בעזרת הכפתור האדום נחשפים שני צילומים משנת 1945, בתקופה שלאחר סיום מלחמת העולם השנייה.

בצילום אחד, מאד מפורסם, ניתן לראות מלח מנשק אחות בכיכר טיימס שבניו יורק. מסביבם קהל צוהל החוגג את סיום המלחמה.

בצילום השני מופיעים שני אחים, נערים צעירים, שורדי שואה ממחנה אושוויץ, עם הגעתם לנמל חיפה בארץ ישראל.

התבוננו היטב בשני הצילומים. מהם ההבדלים בהלכי הרוח (רגשות, תחושות) המשתקפים בכל אחד מהם? מדוע זה? כיצד זה מתקשר עם שיחתנו הקודמת?

הנחיות

חלק שני

כעת נצפה בסרטון קצר המבוסס על מספר עדויות של חברי קיבוץ לוחמי הגטאות, ביחס לתחושותיהם ביום שאחרי ומאוחר יותר על הקמת הקיבוץ.

לאחר הצפייה בסרט

1 נתחלק כעת לקבוצות של רביעיות. תחילה שתפו בקבוצה: מה חוויתם במהלך הצפייה בסרט? לאחר מכן, כל קבוצה מתבקשת לכתוב על דף את התחנות המשמעותיות במסעה של הדמות בסרטון.

2 כעת נכיר את אחד משורדי השואה שהיו ממייסדי קיבוץ לוחמי הגטאות.

בחרו באחת הדמויות המופיעות בפעילות (שקף 6)*

קראו על קורותיה של הדמות (לפי סדר המספרים) ולאחר מכן, בצעו את המשימה הקבוצתית (עם סיום הפעילות חוזרים למליאה).

הנחיות

*העבירו את הלינק של הפעילות לקבוצות:

<https://view.genially.com/66545b1645a9420014d8eb11>

(בחלק זה של הפעילות יש צורך במחשב/טאבלט לכל קבוצה)

בחלקה האחרון של הפעילות, בואו נתבונן במשותף בתוצאות הסקר שמילאתם

כחלק מהמשימה הקבוצתית. השאלה שעלתה היא:

אלו כוחות אפשרו לחברי קיבוץ לוחמי הגטאות לשקם את חייהם לאחר השואה?

(למורה: חשוב בשלב זה לברר יחד עם המשתתפים מהם הכוחות שהם בחרו?

אלו כוחות חשובים במיוחד ולמה?)

למורה

שאלה אפשרית לדין

אלו מהתכונות והעוצמות שביטאו שורדי השואה הייתם מאמצים לחייכם?

מה אנו כחברה יכולים ללמוד היום מחוסנם של שורדי השואה?

לסיכום

לקראת סיום, נקרא במשותף דברים הלקוחים מתוך מסמך הקרוי "מנשר הניצולים", שהוקרא ע"י שורד השואה צבי גיל, בשנת 2002 (שקף 13).

באחד הקטעים במנשר, כתובים הדברים הבאים:

"אנו לא נהפכנו לשונאי אדם ולשוחרי נקם על דם נקיים. זוהי עדות ניצחת לערכי המוסר הטבועים בהוויית עמנו עתיק היומין, ולאמונה ברוח האדם ובהשגחה. אנו בחרנו בחיים. שיקמנו את עצמנו, השתלבנו במאבק להקמת מדינת ישראל ותרמנו לחברה בישראל ובארצות ההגירה השונות שאליהן הגענו".

זהו גם מסר מעורר השראה על יכולותיו וכוחותיו של האדם לקום מתוך השואה והאסון, לשקם את חייו, לאהוב, לבנות ולתרום.